

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Українсько-угорський навчально-науковий інститут
Кафедра історії Угорщини та європейської інтеграції**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Українсько-угорського
навчально-наукового інституту
_____ /Шпеник О.О./

«29» червня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

Виконання кваліфікаційної роботи магістра

Рівень вищої освіти	другий (магістр)
Галузь знань	01–Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014–Середня освіта
Предметна спеціальність (Спеціалізація)(за наявності)	014.03–Середня освіта (Історія)
Освітня програма	«Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)»
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	Угорська

Робоча програма «*Виконання кваліфікаційної роботи магістра*» для здобувачів вищої освіти галузі знань *01 – Освіта/Педагогіка* спеціальності *014 – Середня освіта* предметної спеціальності або спеціалізації (за наявності) *014.03–Середня освіта (Історія)* освітньої програми «*Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)*»

Розробники: Зубанич Л. Л., к.і.н.,
доцент кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Історії Угорщини та європейської інтеграції протокол № 11 від «13» червня 2023 р.

Завідувач кафедри доц. Зубанич Л. Л.

Схвалено науково-методичною комісією Українсько-угорського навчально-наукового інституту протокол № 2 від «27» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії доц. Талабірчук О. Ю.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 16,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 495	2	-
Кількість модулів – Не передбачено	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – Не передбачено самотійної роботи студента	1	-
	Лекції:	
	Не передбачено	
	Індивідуальна робота під керівництвом	
	315	-
Вид підсумкового контролю: захист	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	180	-

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасний фахівець – випускник вищого навчального закладу – повинен мати певний багаж як загальних, так і конкретних знань у галузі обраної спеціальності. Важливе місце в системі навчання відведено науково-дослідній роботі студентів (НДРС). Обов'язковою формою НДРС, передбаченою програмою і навчальними планами, є виконання курсових та дипломних робіт бакалавра і магістра. Цей вид наукової роботи повинен систематизувати, закріпити й розширити теоретичні та практичні знання за фахом, продемонструвати уміння студентів використовувати їх при вирішенні конкретних наукових, організаційних завдань, розвивати навички, підготувати до самостійної творчої роботи. Головна ж мета виконання наукових робіт – розширити та поглибити знання з обраної спеціальності.

Дипломна робота магістра – це наукове дослідження студента, яке виконується на завершальному етапі навчання студентів у вищому навчальному закладі. Даний вид наукової роботи має комплексний характер і пов'язаний з використанням набутих студентом знань, умінь і навичок зі спеціальних дисциплін. У більшості випадків дипломна робота є продовженням та більш поглибленою розробкою теми курсової роботи студента-випускника. Вона передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових завдань.

Дипломна робота бакалавра – це дослідницька робота, яка виконується самостійно, свідчить про вміння автора працювати з літературою, узагальнювати й аналізувати фактичний матеріал, використовувати теоретичні знання й практичні навички, отримані під час оволодіння освітньо-професійною програмою, має елементи наукового дослідження. Дане дослідження виконується студентом-випускником для отримання диплома про закінчення вищого навчального закладу.

Дипломна робота магістра – це самостійна навчальнодослідна робота, що виконує кваліфікаційну функцію, тобто готується з метою прилюдного захисту й здобуття академічного звання магістра. Магістр - освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти. Основне завдання автора магістерської роботи – продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації, вміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання. Дипломна робота магістра, з одного боку, має узагальнюючий характер, оскільки є своєрідним

підсумком підготовки фахівця, а з іншого є самостійним оригінальним навчальнонауковим дослідженням.

Студентам, які виконують дипломну роботу, слід звернути увагу на таке важливе явище як академічна доброчесність. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та наукових (творчих) досягнень.

Основною вимогою до кваліфікаційної роботи магістра з історії є самостійне і творче виконання здобувачами поставлених завдань на основі комплексного системного підходу із використанням сучасних наукових методів пізнання. Робота повинна містити елементи наукової новизни, теоретичної та практичної значущості. У роботі повинні бути висвітлені результати особистих досліджень здобувачів, що включають опис нових фактів, явищ чи закономірностей, узагальнення відомих раніше положень в іншому науковому аспекті. Метою написання й захисту кваліфікаційної роботи магістра з історії є розв'язання комплексу наукових і прикладних завдань відповідно до узагальненого об'єкта дослідження з історії на основі застосування системи теоретичних знань і практичних навичок, здобутих у процесі навчання. Завдання кваліфікаційної роботи магістра з історії полягають у перевірці й оцінці сформованих у випускників компетенцій, а саме:

Відповідно до освітньої програми, вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні/спеціалізовані та практичні проблеми у галузі освіти, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до критичного аналізу й синтезу, генерування нових, складних ідей у галузі освіти й історії.

ЗК3. Здатність до науково-пошукової діяльності в освітній галузі та галузі історії, аналізу результатів.

ЗК5. Здатність вчитися протягом всього життя.

Фахові (предметні) компетентності:

ФК2. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної спеціалізації при розробці наукових проектів прикладної спрямованості, а також при вирішенні певних практичних проблем.

ФК3. Здатність в межах обраної спеціалізації здійснювати інноваційні дослідження, які спрямовані на вирішення фундаментальних науковопедагогічних проблем, вміння готувати результати досліджень до оприлюднення у фаховому середовищі.

ФК5. Здатність до засвоєння основних концепцій, детального розуміння процесів, теоретичних і практичних проблем з вітчизняної історії, історії розвитку та сучасного стану наукових знань з педагогіки.

ФК6 – Здатність формувати в здобувачів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

ФК7. Здатність планувати та здійснювати наукові дослідження, оцінювати та узагальнювати результати педагогічної (науковопедагогічної) діяльності.

ПК 1 – Знати та розуміти методологію дослідження історичного процесу у світовому та національному контекстах, здатність до практичного застосування методів історичного дослідження.

ПК 2 – Вміти визначати та застосовувати теоретичні поняття, концепції для аналізу й пояснень історичних фактів, явищ, процесів, використовувати комплекс наукових дефініцій для вирішення науковопрактичних та професійних завдань.

ПК 3 – Здатність до розуміння теорії історичного розвитку, формування наукових засад історико-культурної оцінки спадщини минулого та її впливу на свідомість громадян України.

ПК 4 – Здатність до незаангажованої оцінки історичних подій та їх пропагування серед широкого загалу.

ПК 6 – Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі (в т.ч. англomовному), здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

В результаті підготовки кваліфікаційної роботи магістра з історії здобувачі вищої освіти повинні

знати:

новітні дані з суміжних наук, бути здатним формулювати судження на їх основі, робити висновки й використовувати для проведення наукових досліджень з історії; понятійний та фактологічний матеріал різних галузей сучасної історичної науки, бути здатним до проведення самостійних наукових досліджень; сучасні інформаційно-комунікаційні технології для проведення наукового дослідження за темою кваліфікаційної роботи.

уміти:

організовувати, проводити дослідження та узагальнювати отримані результати; виявляти, ставити та вирішувати проблеми і розробляти та управляти проектами; використовувати інформаційно-комунікаційні технології для проведення наукового дослідження за темою кваліфікаційної роботи

володіти:

здатністю до самонавчання, професійного саморозвитку й самовдосконалення; здатністю пошуку, аналізу й опрацювання джерел за темою кваліфікаційної роботи; здатністю орієнтуватися в сучасних тенденціях розвитку історичної науки; здатністю аналізувати власну наукову діяльність, здійснювати рефлексію.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами «*Виконання та захист кваліфікаційної роботи магістра*» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

Шифр НД за ОП: ОК 10. Методика та організація наукових досліджень в галузі історії та педагогіки.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «*Виконання та захист кваліфікаційної роботи магістра*» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати теоретико-методологічні аспекти історичної науки, особливості розвитку всесвітньої історії, основні періоди історії України в контексті світової історії, історико-культурних регіонів України та історію своєї місцевості.	ПРН 6
Розуміти проблеми історичного пізнання та історичного процесу, володіти понятійнокатегоріальним апаратом історичної науки, знати загальні принципи та методи гуманітарних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері історії й археології та викладацькій практиці	ПРН 7
Застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, робити власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії, критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток всіх учасників освітнього процесу.	ПРН 8

Знати методику проведення історичних досліджень, володіти методикою опрацювання історичних джерел та проведення історико-краєзнавчих досліджень, вміти інтерпретувати джерела з усної історії, трактувати історичні процеси, опираючись на документальну базу.	ПРН 9
Характеризувати існуючі в сучасному науковому просторі концепції історичного поступу українського народу, українського державотворення, порівнювати здобутки наукових шкіл при вирішенні актуальних проблем вітчизняної історії.	ПРН 10
Вміти доступно, на високому науково-методичному рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до здобувачів освіти, професійної та непрофесійної спільноти.	ПРН 11
Дотримуватись етичних норм, норм академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково- педагогічній діяльності та демонструвати вміння формувати її в здобувачів освіти.	ПРН 12

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після **«Виконання та захист кваліфікаційної роботи магістра»:**

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знає теоретико-методологічні аспекти історичної науки, особливості розвитку всесвітньої історії, основні періоди історії України в контексті світової історії, історико-культурних регіонів України та історію своєї місцевості.	ПРН 6
Розуміє проблеми історичного пізнання та історичного процесу, володіє понятійнокатегоріальним апаратом історичної науки, знає загальні принципи та методи гуманітарних наук, а також методологію наукових досліджень, застосує їх у власних дослідженнях у сфері історії й археології та викладацькій практиці	ПРН 7
Застосовує наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, робить власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії, критично оцінює достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток всіх учасників освітнього процесу.	ПРН 8
Знає методику проведення історичних досліджень, володіє методикою опрацювання історичних джерел та проведення історико-краєзнавчих досліджень, вміє інтерпретувати джерела з усної історії, трактувати історичні процеси, опираючись на документальну базу.	ПРН 9
Характеризує існуючі в сучасному науковому просторі концепції історичного поступу українського народу, українського державотворення, порівнювати здобутки наукових шкіл при вирішенні актуальних проблем вітчизняної історії.	ПРН 10
Вміє доступно, на високому науково-методичному рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до здобувачів освіти, професійної та непрофесійної спільноти.	ПРН 11
Дотримується етичних норм, норм академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково- педагогічній діяльності та демонструвати вміння формувати її в здобувачів освіти.	ПРН 12

Апробація результатів дослідження, проведеного в рамках кваліфікаційної роботи здійснюється шляхом опублікування окремих її положень у наукових та навчально-наукових виданнях, оприлюднення на наукових конференціях, впровадження розроблених рекомендацій в практичну діяльність тощо.

Кваліфікаційна робота магістра не повинна містити ознак академічного плагіату або компіляції. Плагіатом вважається: дослівне відтворення тексту, зокрема шляхом перекладу, з книг, статей, інтернет-ресурсів чи інших джерел без належного оформлення цитування;

парафраза – переказ своїми словами тексту іншого автора, суть якого полягає в заміні слів і знаків без посилання на джерело; компіляція – створення значного масиву тексту шляхом копіювання з різних джерел без унесення в нього змін і посилань на авторів; внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, заміна порядку слів в них тощо) без належного цитування.

Всі кваліфікаційні роботи магістрів з історії обов'язково перевіряються на академічний плагіат кафедрою психології і туризму за допомогою інформаційної системи Unicheck лише один раз у встановлені строки. Рівень оригінальності кваліфікаційних робіт магістрів, необхідний для допуску цих робіт до захисту, має бути не менше 70 %. Студенти повинні подати остаточний текст кваліфікаційної роботи у паперовому та електронному виді та заяву, що засвідчує дозвіл на проведення перевірки роботи. У разі неподання одного з цих трьох документів у встановлені терміни студент рішенням кафедри не допускається до захисту кваліфікаційної роботи. Результатом перевірки кваліфікаційної роботи магістра з історії на академічний плагіат є згенерований комп'ютерним програмним засобом звіт про оригінальність роботи, на підставі чого відповідна комісія кафедри готує Довідку про результати перевірки на оригінальність тексту кваліфікаційної роботи в інформаційній системі Unicheck. У разі, якщо рівень оригінальності кваліфікаційної роботи становить менше 70 %, така робота рішенням кафедри не допускається до захисту в екзаменаційній комісії з атестації здобувачів вищої освіти.

5. ОСНОВНІ ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ І ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА З ІСТОРІЇ

Порядок підготовки, написання і захисту кваліфікаційної роботи магістра з історії здобувач вищої освіти погоджує з науковим керівником, а конкретні строки проходження етапів визначаються кафедрою. На **першому** етапі здобувач вищої освіти має обрати тему кваліфікаційної роботи магістра з урахуванням наукових інтересів та майбутньої професійної діяльності. Тема повинна бути актуальною, відповідати стану й перспективам розвитку психологічної науки та вирішувати конкретні завдання, а також відповідати профілю професійної підготовки. В темі роботи повинні бути відображені основна мета і змістовний взаємозв'язок об'єкту та предмету дослідження. Особливої уваги вимагає формулювання назви (теми) кваліфікаційної роботи. Назва кваліфікаційної роботи повинна бути досить стислою, відповідати суті поставленої наукової проблеми (завдання), вказувати на мету наукового дослідження, його завершеність (до 10 слів у назві теми дослідження). У назві не бажано використовувати ускладнену термінологію псевдонаукового характеру. За бажанням студент, попереднього погодивши це з науковим керівником, може змінити (уточнити) тему, відповідно до кола своїх науково-практичних інтересів або профілю спеціалізації. Обрана тема кваліфікаційної роботи затверджується на засіданні кафедри та закріплюється наказом ректора. На **другому** етапі здобувач вищої освіти обговорює основні напрями дослідження з керівником, здійснює попередній пошук і вивчення інформаційних та літературних джерел, на підставі чого складає план роботи. На **третьому** етапі здобувач вищої освіти отримує завдання на кваліфікаційну роботу магістра і здійснює аналіз наукової літератури, нормативно-правових документів, інших інформаційних джерел тощо. На **четвертому** етапі здобувач узагальнює одержаний в результаті вивчення зазначених джерел матеріал, аналізує, систематизує його і формулює обґрунтовані і логічно послідовні висновки. На **п'ятому** етапі здобувач оформляє рукопис відповідно до вимог. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи магістра та її попередній захист – завдання шостого етапу. Кваліфікаційна робота, написана і оформлена згідно з критеріями оцінювання якості кваліфікаційної роботи, представляється на кафедру у встановлений термін, після чого проводиться її попередній захист згідно з графіком, затвердженим кафедрою. Попередній захист проводиться на відкритому засіданні кафедри і передбачає висвітлення здобувачами основних положень роботи у формі доповіді, покликаної розкрити суть, теоретичне і практичне значення проведеного дослідження, його новизну. Доповідь повинна супроводжуватися мультимедійною презентацією, що ілюструватиме основні положення роботи, наглядно (у схемах, таблицях, діаграмах, картосхемах тощо) демонструватиме найбільш важливі результати роботи.

За результатами попереднього захисту кафедра приймає рішення про допуск або не допуск здобувача вищої освіти до захисту кваліфікаційної роботи. У разі не допуску здобувачу надаються обов'язкові для виконання вказівки щодо усунення виявлених недоліків роботи та призначається повторний попередній захист. Остаточний варіант кваліфікаційної роботи магістра у паперовому вигляді подається на рецензування відповідно до затвердженого завідувачем кафедри списку рецензентів. Завершальний етап – захист кваліфікаційної роботи магістра на засіданні екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти. Захист проводиться у порядку і в терміни, затверджені ректором ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Допуск до захисту здійснюється наказом по університету на підставі рішення кафедри. Тема кваліфікаційної роботи та оцінка, отримана здобувачем вищої освіти за результатами її захисту заносяться в залікову книжку, а потім у додаток до диплома.

6. КЕРІВНИЦТВО ПІДГОТОВКОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

На період підготовки кваліфікаційної роботи магістра з історії кафедра призначає наукового керівника кваліфікаційної роботи із числа професорів, доцентів та найбільш кваліфікованих і досвідчених викладачів. Керівник кваліфікаційної роботи здійснює постійний контроль за роботою здобувача з підготовки кваліфікаційної роботи, а також за дотриманням графіку її написання.

До основних функцій наукового керівника кваліфікаційної роботи належать:

- консультування здобувача з питань вибору теми роботи, розробки її плану, підбору літературних джерел, науково-методичної та спеціальної інформації, вибору методів дослідження, розкриття змісту роботи і підготовки окремих розділів, підготовки роботи до захисту;

- систематичний контроль за ходом написання кваліфікаційної роботи;

- консультування з приводу оформлення і презентації роботи;

- оцінка якості виконання кваліфікаційної роботи відповідно до встановлених вимог з наданням письмового відгуку на неї;

- інформування кафедри про хід виконання здобувачем кваліфікаційної роботи і випадки недотримання графіку підготовки окремих розділів та роботи в цілому;

- участь у обговоренні кафедрою будь-яких питань щодо підготовки кваліфікаційних робіт і результатів їх захисту;

- участь у роботі комісії з попереднього захисту робіт.

Здобувачу слід періодично інформувати керівника кваліфікаційної роботи про хід її підготовки, консультуватися з проблемних питань, що виникли, обов'язково доводити до відома керівника про можливі відхилення від затвердженого графіка виконання роботи. Здобувачу варто мати на увазі, що науковий керівник не є ні співавтором, ні редактором кваліфікаційної роботи, і тому не повинен виправляти всі наявні у кваліфікаційній роботі теоретичні, методичні, стилістичні та інші помилки. У ході виконання роботи керівник виступає як опонент, вказуючи на недоліки в аргументації, структурі і стилі викладення матеріалу, радить як їх краще усунути. Здобувач повинен творчо сприймати рекомендації і зауваження керівника. За своїм розсудом він може врахувати їх або відхилити, оскільки відповідальність за виконану роботу, достовірність використаних літературних джерел і статистичних даних, якість оформлення кваліфікаційної роботи повністю лежить на здобувачеві.

Після одержання остаточного варіанта науковий керівник кваліфікаційної роботи, що виступає експертом кафедри, готує письмовий відгук, у якому всебічно характеризує якість кваліфікаційної роботи, відзначає позитивні сторони, особливу увагу звертає на відзначені раніше недоліки, не усунуті студентом-випускником, мотивує можливість або недоцільність допущення кваліфікаційної роботи для захисту. Керівник кваліфікаційної роботи надає мотивовану оцінку змістовних та організаційних аспектів якості виконання кваліфікаційної роботи.

7. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА З ІСТОРІЇ

Магістерська робота (МР) є самостійним науковим дослідженням, що має внутрішню єдність і відображає хід і результати розробки обраної теми. Робота магістра повинна:

- відповідати сучасному рівню розвитку науки, а її тема – бути актуальною;
- відбивати як загальнонаукові, так і спеціальні методи наукового пізнання, правомірність використання яких всебічно обґрунтовується у кожному конкретному випадку їх використання;
- містити принципово новий матеріал, що включає опис нових фактів, явищ і закономірностей або узагальнення раніше відомих положень з інших наукових позицій або у зовсім іншому аспекті;
- передбачати елементи наукової полеміки; наводити вагомі й переконливі докази на користь обраної концепції, всебічно аналізувати і доказово критикувати протилежні їй точки зору.

Обсяг (без бібліографії та без додатків) роботи магістра: комп'ютерний набір – до 3-х друк. аркушів/70–80 сторінок машинописного тексту (відповідно: вступ – до 5-6 стор., висновки – 4-6 стор.). Список використаних джерел складає приблизно 70 джерел.

Структура кваліфікаційної роботи має містити такі елементи у вказаній послідовності:

- титульний аркуш кваліфікаційної роботи;
- зміст;
- вступ;
- основна частина, що складається з трьох-чотирьох розділів, кожний з яких, у свою чергу, може вміщувати два-три підрозділи;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності)

Титульний аркуш містить (у такій послідовності):

- назву міністерства та вищого навчального закладу, де виконано дипломну роботу магістра;
- гриф допущення до захисту;
- повну тему роботи;
- прізвище, ім'я, по батькові автора роботи;
- відомості про наукового керівника;
- місто і рік виконання.

Зміст містить: перелік скорочень та умовних позначень (якщо вони є); вступ; заголовки розділів і підрозділів (якщо вони є); висновки; список використаних джерел; резюме; додатки (якщо вони є), із вказівкою номера сторінки.

Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів

Якщо в роботі магістра вжиті маловідомі скорочення, специфічна термінологія, позначення і таке інше, то їх перелік подається у вигляді окремого списку, який розміщується після ЗМІСТУ, перед ВСТУПОМ. Незалежно від цього при першій появі цих елементів у тексті дипломної роботи наводять їх розшифровку.

7.1. Вимоги до структурних елементів магістерської роботи

Вступ (не більше 5 сторінок) розкриває сутність наукової проблеми, її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, стан розробленості, обґрунтування необхідності проведення

дослідження. Далі подається загальна характеристика дипломної роботи магістра у такій послідовності:

Актуальність проблеми, яка зумовила вибір теми дослідження (формулюється доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми);

Територіальні межі

Об'єкт дослідження (процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення);

Предмет (міститься в межах об'єкта – саме на ньому повинна бути спрямована увага, оскільки він визначає тему дипломної роботи магістра);

Мета і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети;

Методи дослідження, використані для досягнення поставленої в МР мети;

Структура роботи (наприклад: “Логіка дослідження зумовила структуру дипломної роботи: вступ, ...розділи, висновки, список використаних джерел із ... найменувань, ...додатків. Загальний обсяг ...сторінок”).

Основна частина складається з розділів (підрозділів, підпунктів тощо).

Висновки. Висновки бувають двох видів – висновки до розділів і загальні висновки. *Висновки до розділів* можуть містити пронумероване викладення результатів дослідження, одержаних у відповідному розділі. *Загальні висновки* мають містити стисле викладення теоретичних і практичних результатів, отриманих автором дипломної роботи особисто в ході дослідження, а також обґрунтування перспектив проведення подальших досліджень у даній галузі (Посилання на інших авторів, їх цитування, а також наведення загальновідомих істин не допускаються).

Посилання в тексті магістерської роботи

робляться в квадратних дужках з наведенням:

- прізвища автора (в транскрипції оригіналу), року видання і сторінки. Наприклад: [Арутюнова 1999, с. 342; Austin 1994, с. 89]

- при наявності кількох робіт одного автора одного року видання, після дати додається маленька латинська літера. Наприклад: [Арутюнова 1999а, с. 342; Austin 1994а, с. 89]

- при посиланні на колективні видання наводити повну назву роботи. Наприклад [Дискурс іноземномовної комунікації 1996, с. 89]

- при посиланні на періодичні видання (після прикладів) давати повну або скорочену назву, але з її поясненням у списку використаних джерел. Наприклад: [FM № 245 1994, с. 89]

- при наявності 2-3 авторів наводити першого і відповідної позначки. Наприклад [Левицький і др.1989, с. 89; Austinetall 1994, с. 89]

Список використаних джерел розміщують в алфавітному порядку і складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи. У списку літератури повинні переважати новітні видання. Цей список повинен містити не менше 25% літератури іноземними мовами. Кількість використаних джерел для дипломної роботи магістра становить не менше 70.

Список джерел фактичного (ілюстративного) матеріалу розміщують також в алфавітному порядку і складають відповідно до чинних стандартів.

Резюме. Резюме (Summary / Abstract, Zusammenfassung, Résumé) пишеться на 1-2 сторінки основною іноземною мовою. Воно завершується комплексом ключових слів і сталих термінологічних словосполучень (надрукованих великими літерами в називному відмінку в рядок через кому), що з позицій інформаційного пошуку мають той обсяг смислового навантаження, який чітко корелюється з основним змістом дипломної роботи. Загальна кількість ключових слів – не більше 10.

Додатки. Додатки наводяться в кінці роботи після списку джерел. Додатки мають включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи магістра (таблиці, графіки, глосарії, методи, ілюстрації, рекомендації щодо впровадження) і наводяться тільки в разі

необхідності. Вони позначаються не цифрами, а літерами Додаток А, Додаток Б, Додаток В, Додаток Д в правому верхньому кутку.

7.2. Правила оформлення магістерської роботи

Магістерську роботу друкують на одній стороні аркуша білого паперу формату А-4.

- *шрифт* – Times New Roman (для значеннєвого виділення прикладів, понять тощо допускається використання інших шрифтів);

- *розмір шрифту* – 14;

- *відстань між рядками* – 1,5 інтервали (до 30 рядків на сторінці);

- *верхній, нижній та правий береги* – 20 мм, лівий – 30 мм.

Заголовки структурних частин дипломної роботи: **ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, РЕЗЮМЕ** друкують великими літерами симетрично до тексту.

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту. В кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 3-4 інтервалам

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць подають арабськими цифрами без знака № у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з номера розділу, підрозділу і пункту, між якими ставлять крапку (наприклад, 1.3.2 – другий пункт третього підрозділу першого розділу), потім у тому ж рядку йде заголовок пункту (пункт може не мати заголовка).

Тема роботи магістра визначається науковим керівником і затверджується на засіданні кафедри та радою факультету, на якому навчається студент, за рік до закінчення університету.

Дипломна робота повинна мати обґрунтування актуальності обраної теми, визначення об'єкта, предмета і цілей дослідження. У роботі необхідно розкрити суть проблеми на основі опрацьованої літератури. Робота магістра має виявити вміння студента грамотно проводити дослідження, інтерпретувати, систематизувати і класифікувати одержані результати. В роботі повинні бути чітко сформульовані висновки, яких дійшов студент у ході дослідження, та рекомендації щодо використання у практиці розробленої технології навчання. Робота магістра виконується державною або іноземною мовою, яка вивчається.

7.3. Порядок представлення магістерської роботи на кафедру

Робота (з підписами, відзивом керівника і рецензією) подається на випускаючу кафедру, реєструється старшим лаборантом і підписується завідуючим кафедри з поміткою “До захисту допущено”. Робота подається у двох примірниках: перший - у твердій або термо-палітурці (пружинне опрацювання забороняється!); другий – на електронному носії (одним суцільним файлом – формат PDF). Електронна версія дипломної роботи магістра має бути ідентичною паперовій. Вона після успішного захисту виставляється на сайт кафедри.

8. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

До захисту допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Захист кваліфікаційної роботи магістра відбувається в два етапи.

Перший етап – попередній захист на кафедрі де було виконано роботу, **другий** – захист на засіданні екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК). Попередній захист призначається завідувачем кафедри і служить для визначення стадії готовності, якості кваліфікаційної роботи, рівня підготовки здобувача вищої освіти до захисту, його знань з

проблематики роботи. Як правило, на попередній захист має бути представлена готова кваліфікаційна робота. Магістранти на попередньому захисті виступають з короткою доповіддю, за результатами обговорення якої викладачами кафедри може бути рекомендовано доопрацювати роботу, виправити явні помилки, краще підготуватися до усного виступу. Після попереднього захисту кафедрою оформлюється рішення про допуск або недопуск здобувачів до захисту кваліфікаційної роботи на засіданні екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти.

До захисту допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Не пізніше ніж за два тижні до початку атестації здобувачів вищої освіти на факультеті завідувач кафедри подає деканові пакет документів до захисту кваліфікаційної роботи кожним студентом, що містить:

- письмове подання голові екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти щодо захисту кваліфікаційної роботи;
- кваліфікаційну роботу студента із записом висновку завідувача кафедри про допуск студента до захисту (один примірник);
- довідку про результати перевірки на оригінальність тексту кваліфікаційної роботи в інформаційній системі Unichек;
- висновок наукового керівника кваліфікаційної роботи;
- письмову рецензію на кваліфікаційну роботу;
- довідки чи акти про впровадження наукових досліджень, листи замовлення підприємств на виконання кваліфікаційної роботи (за наявності);
- засвідчені в установленому порядку копії публікацій (за наявності) студента;
- можуть подаватися й інші матеріали, що характеризують освітню та професійну компетентність студента-випускника, наукову та практичну цінність виконаної ним / нею кваліфікаційної роботи.

Рецензент на кваліфікаційну роботу магістра затверджується на засіданні кафедри з числа викладачів кафедри. Рецензія, як правило, містить характеристику актуальності теми, обґрунтованості її вибору, правильності побудови структури роботи, ступеню розкриття теми. Зазначаються переваги та недоліки роботи. Проводиться аналіз переконливості та обґрунтованості висновків і пропозицій, представлених у роботі. Звертається увага на якість оформлення, стиль викладення матеріалу. У рецензії має бути виставлена рекомендована оцінка за прийнятою 100-бальною системою – максимум 70 балів (згідно з критеріями оцінювання кваліфікаційної роботи магістра).

Відгук наукового керівника і рецензія поміщаються у конверт, що приклеюється до внутрішньої сторони твердої обкладинки роботи. Одночасно кафедра за актом передає бібліотеці один примірник кваліфікаційної роботи в паперовому варіанті разом з її електронним варіантом для внесення бібліотекою цієї роботи до репозитарію Університету. Роботи мають бути внесені до репозитарію до початку атестації здобувачів вищої освіти.

Захист кваліфікаційної роботи магістра відбувається на відкритому засіданні екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти, у порядку усного виступу здобувача, його відповіді на поставлені питання і оцінки кваліфікаційної роботи.

Процедура засідання екзаменаційної комісії під час захисту кваліфікаційної роботи магістра передбачає:

- оголошення головою ЕК прізвища, імені та по батькові студента, теми його кваліфікаційної роботи;
- оголошення головою ЕК результатів перевірки на оригінальність тексту кваліфікаційної роботи в інформаційній системі Unichек;
- оголошення головою ЕК здобутків студента (наукових, творчих, рекомендації випускової кафедри);
- виступ студента в довільній формі про зміст роботи, її актуальність і новизну, основні наукові висновки, отримані результати. При цьому обов'язково мають використовуватися різні форми візуалізації виступу, зокрема використання мультимедійних засобів та ін.;
- відповіді на запитання голови і членів екзаменаційної комісії та присутніх на засіданні ЕК;

• оголошення головою ЕК висновку наукового керівника чи виступ наукового керівника зі стислою характеристикою роботи студента випускника в процесі підготовки кваліфікаційної роботи;

• оголошення головою екзаменаційної комісії рецензії на кваліфікаційну роботу;

• відповіді студента на зауваження рецензента кваліфікаційної роботи, голови, членів ЕК, присутніх на засіданні екзаменаційної комісії;

• оголошення голови екзаменаційної комісії про закінчення захисту.

В умовах карантину процедура приймання і захисту кваліфікаційних робіт магістра проводиться в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій (платформи MS Teams, Zoom, Skype).

Здобувачі вищої освіти у строки, визначені кафедрою історії Угорщини та європейської інтеграції, але не пізніше, ніж за два тижні до початку роботи екзаменаційної комісії, подають секретарю екзаменаційної комісії кваліфікаційну роботу магістра та пакет супровідної документації (відгук наукового керівника, рецензія на кваліфікаційну роботу магістра, подання голові екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти (ступінь вищої освіти «магістр») щодо захисту кваліфікаційної роботи магістра, заява студента на погодження на перевірку на оригінальність тексту кваліфікаційної роботи в інформаційній системі Unichesk; довідка про результати перевірки на оригінальність тексту кваліфікаційної роботи в інформаційній системі Unichesk) в електронному виді у форматі PDF (надсилають на електронну адресу кафедри).

Екзаменаційна комісія, ознайомившись зі змістом кваліфікаційної роботи магістра, відгуками наукового керівника та рецензента, враховуючи її захист, відповіді на запитання голови та членів екзаменаційної комісії, виставляє підсумкову оцінку відповідно до чинних критеріїв оцінювання за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС і національною шкалою та інформує про цю оцінку здобувача вищої освіти. Оцінка на захисті кваліфікаційної роботи виставляється згідно з критеріями оцінювання, з урахуванням того, що за власне кваліфікаційну роботу (її зміст, форму) виставляється за прийнятою 100-бальною системою максимум 70 балів, а за захист кваліфікаційної роботи – 30 балів. Виставляючи оцінку за кваліфікаційну роботу, яку студент виконав і захистив на засіданні екзаменаційної комісії, голова і члени цієї комісії беруть до уваги рекомендовану оцінку за кваліфікаційну роботу, виставлену рецензентом цієї роботи, але остаточне рішення щодо екзаменаційної оцінки за кваліфікаційну роботу і її захист приймає екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти.

Рішення ЕК про оцінку результатів захисту кваліфікаційної роботи, а також про видачу випускникам дипломів (дипломів з відзнакою) про закінчення Університету, присудження відповідного ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації приймається на закритому засіданні ЕК відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів екзаменаційної комісії, які брали участь у її засіданні. За однакової кількості голосів голова ЕК має вирішальний голос. Якщо відповідь студента на захисті кваліфікаційної роботи не відповідає вимогам рівня атестації чи в разі виявлення факту порушення студентом академічної доброчесності під час атестації, ЕК ухвалює рішення про те, що студент-випускник не пройшов атестацію, і в протоколі засідання екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти цьому студенту виставляється оцінка «незадовільно» (0 – 59 балів; F).

Якщо студент не з'явився на засідання ЕК для захисту кваліфікаційної роботи, у протоколі ЕК зазначається, що він є не атестованим у зв'язку з неявкою на засідання. У разі, якщо студент не з'явився на засідання ЕК з поважної причини, що підтверджено відповідними документами, йому / їй відповідно встановлюється інша дата захисту кваліфікаційної роботи.

Результати захисту кваліфікаційної роботи визначаються оцінками: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» за національною шкалою оцінювання та відповідною кількістю балів за шкалою ЄКТС:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за		Оцінка за національною шкалою
------------------	--	--------------------------------------

100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	диференційована	недиференційована
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Закон України «Про Освіту». Стаття 42 «Академічна доброчесність». [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3> (дата звернення: 12.08.2022).
2. Положення про дипломну роботу (дипломний проект). Введено в дію наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» від 13.12.2016 р. № 225/01-17. [Електронний ресурс]. – URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/5410> (дата звернення: 01.09.22).
3. Правила складання бібліографічного опису регламентовані Державним стандартом України за 2015 р. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання». [Електронний ресурс]. – URL: <https://www.бібліотекар.укр/2016/09/c-83022015.html> (дата звернення: 01.09.22).
4. Авраменко Н.Л. Науково-дослідна робота студентів як складова навчального процесу: стан, проблеми та шляхи удосконалення. Безпека життєдіяльності. 2011. № 5. С. 17-21.
5. Артемчук Г.І. Методика організації науково-дослідної роботи: Навч. посіб. для студ. та викл. Київ: Форум, 2000. 270 с.
6. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень. Київ: Вища школа, 1997. 271 с.
7. Бейлін М.В. Основи наукових досліджень. Навчально-методичний посібник. Харків, 2012. 184 с.
8. Вимоги до оформлення дипломних робіт за освітньо-кваліфікаційними рівнями «спеціаліст» і «магістр». За ред. проф. Г.П.Журавля. Тернопіль, 2007. 36 с.
9. Гальченко С.І., Силка О.З. Основи наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Черкаси, 2015. 93 с.
10. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.
11. Єріна А. М., Захожай В. Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. Київ, 2004. 212 с.
12. Зарішняк І.М. Методика та організація наукових досліджень: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Вінниця: Едельвейс і К., 2011. 120 с.
13. Журавель С.В. Основи методології наукових досліджень: навч.-метод. комплекс. Вінниця: ВІЕ ТНЕУ, 2008. 122 с.
14. Ковальчук В.В., Мойсеев Л.М. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. 5-е вид. Київ, 2008. 240 с.
15. Колесников О.В. Основи наукових досліджень. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 144 с.
16. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Полтава: Оріяна, 2012. 183 с. 47
17. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Київ, 2006. 206 с.
18. Кустовська О.В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. Тернопіль: Економічна думка, 2005. 124 с.

19. Мазур О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студ. вищих навч. заклад. філол. спец. Вінниця: Нова Книга, 2013. 120 с.
20. Мартиненко С.М., Москаленко А.М. Організація науково-дослідницької роботи студентів з педагогічних дисциплін. Навчально-методичний посібник. Київ, 2007.
21. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студ., курс., асп. і ад'юнктів. За ред. А.Є.Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
22. Пилипчук М.І., Григор'єв А.С. Основи наукових досліджень: Підручник. Затверджено МОН. Київ, 2007.
23. Основи методології та організації наукових досліджень. Навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів. За ред. А.Є. Конверського. Київ, 2010. 352 с.
24. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. За ред. В.Ісаюк, Є.Р.Чернишової. Київ, 2012. 144 с.
25. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі. Навчальний посібник. Київ, 2003. 116 с.
26. Палеха Ю.І., Леміш Н.О. Основи науково-дослідної роботи. Навчальний посібник. Київ, 2013. 336 с.
27. Пилипчук М.І., Григор'єв А.С., Шостак В.В. Основи наукових досліджень. Підручник. Київ, 2007. 270 с.
28. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 254 с.
29. Ростовський В.С., Дібрівська Н.В. Основи наукових досліджень та технічної творчості. Підручник. Київ, 2009. 96 с.
30. Свердан М.М., Свердан М.Р. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Чернівці, 2006. 352 с.
31. Соловійов С.М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. Київ, 2007. 176 с.
32. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник. 2-ге вид. Київ, 2007. 317 с.
33. Сидоренко В. К., Дмитренко П. В. Основи наукових досліджень. Київ, 2000. 259 с.
34. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій. Київ, 2005. 208 с.
35. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003 240 с.
36. Чорненький Я.Я., Чорненька Н.В., Рибак С.Б. Основи наукових досліджень. Організація самостійної та наукової роботи студента: Навчальний посібник. Київ, 2006. 208 с. 48
37. Шейко В.М., Кушніренко Н.М. Організація та методика науководослідницької діяльності: Підручник. 5-е вид. Київ, 2006. 307 с.
38. Яковенко Н. Вступ до історії. Київ, 2007.
39. Ястремська О.О. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. Харків, 2013. 124 с.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)